

114 JAAR, OUDSTE SPORTFAN TER WERELD

Liefde voor sport is niet voorbehouden aan één groep mensen. Het wordt gedeeld door arm en rijk, jong en oud. Hendrikje van Andel-Schipper wordt met haar 114 jaar door het Guinness Book of Records officieel als 's werelds oudste beschouwd. Ze maakte onder meer de opkomst van de elektriciteit mee. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was ze al een volwassen vrouw. Het is niet vreemd dat ze nu nog maar weinig ziet en nog minder hoort. Maar als de naam Ajax valt lichten haar ogen op. 'Een fan? Zeg maar gerust een hevige fan.'

door JOHAN VAN LEEUWEN

Hendrikje van Andel, 114 jaar, maar nog altijd een groot Ajax-fan: 'Ajax wordt kam-pi-oen'. (Foto Frank Uijlenbroek)

Ondanks de gebreken die de extreme leeftijd met zich meebrengen, vertelt Van Andel, wonend in het Hoogeveense verzorgingstehuis De Westerkim, enthousiast haar verhaal. Vragen moeten veelvuldig herhaald worden. Maar op het moment dat ze iets verstaat, volgen zeer uitgebreide antwoorden.

Het is de dag dat de Olympische Spelen en de voetbalcompetitie beginnen. Een bijzonder gegeven is dat op de geboortedatum van Van Andel, 29 juni 1890, van de clubs in het huidige betaalde voetbal alleen Sparta en Haarlem net waren opgericht. Haar club Ajax bestond nog niet. En ook de moderne Spelen zijn jonger dan Van Andel. Tot haar spijt kan ze de Spelen en de competitie niet meer actief volgen. De radio verstaat ze niet, de tv ziet ze niet. Maar regelmatig wordt ze door een familielid of een medewerker van het verzorgingstehuis op de hoogte gehouden. Haar interesse beperkt zich de laatste jaren vooral tot Ajax. 'Maar vroeger was ik ook een groot tennisliefhebber.' Trots wijst ze naar de Ajax-relikwieën die ze in haar kamertje heeft staan. Een bord toont de inscriptie: 'Hendrikje van Andel - 's werelds oudste Ajacied'. 'Dat heb ik gekregen toen ik twee maanden geleden jarig was. Er kwamen allerlei mensen van Ajax op bezoek. Van hen kreeg ik ook nog een sjaal en een beeldje. Prachtig toch?' Haar liefde voor de Amsterdamse club ontstond in 1918. Het eerste en enige bezoek aan De Meer maakte grote indruk. 'Ik had geen flauw benul van voetbal, maar een neef had een kaartje over. Ik ging graag mee, het leek me leuk. Toen ik doorhad hoe het werkte, ben ik mee gaan doen met aanmoedigen. "Toe Ajax" riepen we. Ze wonnen die wedstrijd.' Het geheugen van Van Andel is opvallend goed, maar namen van Ajacieden uit die wedstrijd kent ze niet meer. Ze noemt Faas Wilkes, maar die was in 1918 nog niet geboren en droeg bovendien nooit het Ajax-shirt. Zelf heeft Van Andel vroeger ook gesport. 'Ik kon

KRASSE KNARREN

De Zuid-Afrikaan Phil Rabinowitz liep in juli dit jaar de 100 meter in 30,86 seconden. Een opmerkelijk prestatie aangezien 'Flying Phil', zoals zijn bijnaam luidt, exact honderd jaar oud is. Rabinowitz brak daarmee het wereldrecord voor honderdplussers dat twee jaar daarvoor door de Hawaïaan Erwin Jakulski op 36,49 was gezet. Het Guinness Book of Records maakt melding van meer krasse knarren. De 99-jarige Mexicaan José Leal Lemus speelt nog wekelijks zijn wedstrijdje. Manny Herschkowish, 82 jaar jong, was is de dezelfde sport 'ballenjongen' bij de US Open in 1999. De oudste winnaar van olympisch goud is de Zweed Oscar Swahn die in 1912 op 64-jarige leeftijd met zijn landenteam het scherpschieten op een lopend hert won. Acht jaar later verdiende hij op hetzelfde nummer olympisch zilver, waardoor hij ook de oudste medaillewinnaar is. Tazio Nuvolari, die in 1946 op 53-jarige leeftijd een Formule 1 Grand Prix won, was dus slechts een 'jonkie'.

goed schaatsenrijden. En dansen. Ik heb drie prijzen met walsen gewonnen. Eén in Assen en twee in Den Haag. In Assen wonnen we een doosje bonbons. Er stond toen ook een verhaal in de krant. Mijn danspartner stond er met naam en toenaam in en daarachter de toevoeging: "met dame". Ik werd dus niet genoemd. Ik weet nog dat mijn moeder daar heel boos over was.'

Het roepen van namen van sporters en oud-sporters blijkt voor Van Andel makkelijker te verteren dan het stellen van lange vragen. 'Johan Cruïff? Die heb ik nog als kwajongen zien voetballen op de Haarlemmerdijk. Mijn man zei toen tegen mij: "Dat wordt een goeie". Daar heeft hij gelijk in gehad.' Haar kennis van het voetbal gaat verder dan Cruïff en Wilkes. Ook bijnamen weet ze foutloos te noemen: 'Us Abe. Zo noemden ze Abe Lenstra in Friesland. Dat was ook al zo'n goede voetballer.' 'Fanny Blankers Koen? Natuurlijk ken ik die. Fanny was erg beroemd. Er hingen destijds overal afbeeldingen van haar. Goh zeg, dat was echt een geweldige sportvrouw.' Ze wist nog niet dat de atlete vorig jaar is overleden maar ze lijkt niet verbaasd. Ze is het simpelweg gewend om jongere mensen weg te zien vallen. 'Hoe oud is ze geworden? 85? Nou, dat is toch een hele mooie leeftijd.'

Het is niet vreemd dat haar kennis over voetballers van de laatste decennia beperkter is. De naam van de nieuwe bondscoach komt haar echter wel bekend voor. 'Marco van Basten, dat is toch iemand van nu? Die naam heb ik wel eens gehoord ja. Sommige spelersnamen blijven nog wel hangen. De broertjes De Boer bijvoorbeeld. Kom, hoe heten ze nou ook alweer. Frank en Richard, nietwaar? O ja, Frank en Ronald.'

Het antwoord op de vraag of Ajax dit jaar kampioen wordt, moet ze in eerste instantie schuldig blijven. 'Dat moeten we maar rustig afwachten.' Plotseling, uit het niets, begint ze echter te zingen. 'Ajax is kam-pi-oen, Ajax is kam-pi-oen.' Of het een voorteken is, zal moeten blijken.

Feit is dat Van Andel graag het einde van de competitie wil halen. Want in diezelfde periode hoopt ze haar volgende verjaardag te kunnen vieren. Ze toont daarin het karakter van een topsportster. 'Het is lang niet altijd leuk om zó oud te zijn. Eigenlijk heeft het alleen maar nadelen. Maar toch hoop ik dat ik de 115 nog haal. Dat klinkt misschien gek, maar zo zit ik nu eenmaal in elkaar.'